

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Warszawa, dnia 15 października 1945 r. Nr 12

TREŚĆ:

Część A.

DZIAŁ OGÓLNY.

111

Uchwała Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1945 r. o ustaleniu ilości i siedzib dyrekcyj okręgowych kolei państwowych.

Na podstawie art. 17 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Tworzy się dziesięć dyrekcyj okręgowych kolei państwowych.

§ 2.

Jako siedziby poszczególnych dyrekcyj ustala się miasta:

a) Szczecin,
b) Poznań,
c) Wrocław,
d) Katowice,
e) Kraków,
f) Łódź,
g) Warszawa,
h) Lublin,
i) Olsztyn,
j) Gdańsk.

§ 3.

Wykonanie niniejszej uchwały poleca się Ministrowi Komunikacji.

§ 4.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów
(—) **Edward Osóbka - Morawski**

Minister Komunikacji
(—) **Jan Rabanowski.**

Nr I 1 — 10/6/45.

112

Okólnik Nr 45 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1945 r. o oznakach i pieczęciach władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych.

Celem uporządkowania sprawy używania oznak i pieczęci przez władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe zarządzam przestrzeganie następujących przepisów, wynikających z rozp. Prez. R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. (tekst jednolity Dz. U. R. P. Nr 2/39, poz. 8), z art. 25 ustawy z dn. 11 IX 1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych (Dz. U. R. P. Nr 5/44 poz. 22) oraz z rozp. Prez. Rz. z dnia 29.III.1930 r. w sprawie oznak władz urzędów, zakładów, instytutcyj i przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 245) i rozp. Pr. Rz. z dnia 20.VI 1938 r., o pieczęciach urzędowych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 593).

I. O OZNAKACH

1. Oznaka na budynku, w którym mieści się władza, urząd, zakład, instytucja lub przedsiębiorstwo państwowe, składa się z tablicy z herbem państwowym i z tablicy z napisem, odpowiadającym nazwie władzy (urzędu, zakładu, instytucji, przedsiębiorstwa).

Tablica z herbem państwowym ma kształt owalny, obwódkę biało-czerwoną i tło szare, na którym jest wyobrażony herb państwowy — Orzeł Piastowski (bez korony).

Tablica z napisem jest prostokątna, ustawioną poziomo, ma tło czerwone barwy cynobru, zaś obwódkę oraz litery — białe.

Układ wzajemny obu tablic może być dwojaki: albo tablica z herbem państwowym znajduje się bezpośrednio nad tablicą z napisem i to bądź nad wejściem (drzwiami, bramą, do urzędu, zakładu, instytucji, przedsiębiorstwa), bądź też z boku tego wejścia, albo też tablica z herbem państwowym znajduje się nad wejściem (drzwiami, bramą), a dwie jednakowe tablice z napisem po obu stronach wejścia.

2. Wymiary tablicy z herbem państwowym wynoszą dla oznak władz naczelnych (oznaki I wielkości) 60 cm. na 48 cm. dla władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, podległych bezpośrednio władzom naczelnym (oznaki II wielkości) — 55 cm. na 44 cm. dla wszystkich innych władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych (oznaki III wielkości) — 50 cm. na 40 cm.

3. Wymiary tablicy z napisem zależą od wielkości liter i długości napisu.

Wysokość liter napisów w oznakach I wielkości wynosi 7 cm., w oznakach II wielkości — 6 cm., w oznakach III weilkości — 5 cm.

Odstęp pomiędzy napisem a górną oraz dolną obwódką wynosi w oznakach I wielkości 31 mm, w oznakach II wielkości 28 mm, w oznakach III wielkości 26 mm, jeżeli napis jest w kilku wierszach, odstępy pomiędzy wierszami wynoszą odpowiednio: 21, 19 i 17 mm.

Szerokość obwódki wynosi 10 mm dla oznak wszystkich wielkości.

4. Jeżeli przy jednym wejściu mają być umieszczone oznaki kilku władz (urzędów, zakładów, instytucyj, przedsiębiorstw) państwowych, umieszcza się tylko jedną tablicę z her-

bem państwowym — wielkości, odpowiadającej najwyższej z tych władz (urzędów, zakładów, instytucyj, przedsiębiorstw) i po jednej tablicy z napisem dla każdej z tych władz (urzędów, zakładów, instytucyj, przedsiębiorstw).

5. Wymienione oznaki używają władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe. Dla władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw niepaństwowych ustali właściwa władza naczelna.

6. Używanie w oznakach skróconych nazw władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, ze względu na długość tych nazw oraz używanie dla części napisów wtórnego znaczenia liter mniejszych od zasadniczo przepisanych jest dopuszczalne na mocy decyzji właściwej władzy naczelnej, która może przekazać swoje uprawnienia władzom podległym.

II. O PIECZĘCIACH URZĘDOWYCH

7. Władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe używają do tłoczenia w papierze oraz do tuszu pieczęci następujących wymiarów: władze naczelne, pieczęci o średnicy 46 mm, władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, podległe bezpośrednio władzom naczelnym — pieczęci o średnicy 39 mm, wszystkie inne władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe pieczęci o średnicy 36 mm.

8. Do laku wszystkie władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe używają pieczęci o średnicy 30 mm.

9. Do legitymacji, paszportów, dokumentów pocztowych oraz innych dokumentów, na których ze względu na szczupłość miejsca nie mogą być używane pieczęcie normalnego wymiaru można używać pieczęci o średnicy 20 mm.

10. Do tłoczenia w ołowiu używa się plombownic z herbem państwowym na jednej matrycy i nazwą właściwego urzędu na przeciwległej matrycy.

Wymiary i wzory plomb ustalą właściwe władze naczelne jednolicie dla wszystkich podległych sobie władz i urzędów.

11. Używanie w pieczęciach nazw skróconych odpowiednich władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych — ze względu na długość nazw — jest dopuszczalne na mocy decyzji właściwej władzy naczelnej.

12. Sposób przechowywania oraz ilość egzemplarzy pieczęci, które mają znajdować się w posiadaniu poszczególnych władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, określają szczegółowo instrukcję, wydane przez właściwe władze naczelne. Instrukcje te mogą również określać szczegółowo właściwość stosowania pieczęci i ich poszczególnych rodzajów, jako też sposób oznaczania poszczególnych egzemplarzy pieczęci tej samej władzy, urzędu, zakładu, instytucji i przedsiębiorstwa państwowego.

13. Pieczęci, określonych w punkt. 7 do 11 używają wyłącznie władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe.

14. W razie zagubienia pieczęci należy zawiadomić o tym bezzwłocznie władzę bezpośrednio przełożoną, względnie nadzorczą, prokuratora sądu okręgowego oraz Mennicę Państwową.

15. Pieczęcie, które z powodu zniszczenia, uszkodzenia, zwinięcia władzy lub urzędu (zakładu, instytucji, przedsiębiorstwa państwowego) lub też z innych powodów nie mogą być nadal używane, należy bezzwłocznie przekazać Mennicy Państwowej za pośrednictwem właściwej władzy naczelnej.

16. Mennica Państwowa winna na żądanie sądów, urzędów prokuratorskich i władz bezpieczeństwa bezpłatnie dokonywać ekspertyz i wydawać orzeczenia co do autentyczności pieczęci urzędowych i ich odcisków.

17. W okresie do dnia 31 grudnia 1945 r. poszczególne władze naczelne mogą ustalać jednakowe dla wszystkich podległych im władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw państwowych terminy prekluzyjne, od których dotychczas używane pieczęcie mają być zastąpione nowymi.

18. Wymienionych pieczęci używają władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe. Dla władz, urzędów, zakładów, instytucyj i przedsiębiorstw niepaństwowych ustali pieczęcie właściwa władza naczelną.

Nr 11 — 9/17/45.

113

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 28 sierpnia 1945 r. o utworzeniu i zakresie czynności Działu Szkód Górniczych w D.O.K.P. w Katowicach.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) zarządzam:

§ 1.

W Wydziale Drogowym D.O.K.P. w Katowicach tworzy się Dział Szkód Górniczych.

§ 2.

Do zakresu czynności Działu Szkód Górniczych należy:

1) wyznaczanie i wyodrębnianie terenów kolejowych, zagrożonych przez wyrobiska górnicze;

2) wykonywanie obserwacji i pomiarów kontrolnych, obiektów kolejowych położonych nad wyrobiskami górniczymi lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;

3) wydawanie orzeczeń, dotyczących zmniejszenia szybkości jazdy pociągów przez tereny zagrożone oraz orzeczeń dotyczących innych obiektów kolejowych na tych terenach;

4) badanie planów górniczych i przekrojów geologicznych pod terenami kolejowymi i w bezpośrednim ich sąsiedztwie;

5) zawieranie umów z zarządami kopalń na prawo prowadzenia przez nie prac górniczych pod terenami kolejowymi lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie, w porozumieniu z Biurem Prawnym;

6) załatwianie z zarządami kopalń spraw dotyczących zabezpieczenia obiektów kolejowych, położonych nad projektowanymi oraz istniejącymi wyrobiskami górniczymi;

7) załatwianie z zarządami kopalń spraw odszkodowań przypadających P.K.P. z tytułu uszkodzeń obiektów kolejowych spowodowanych przez wyrobiska górnicze na podstawie obowiązującego prawa górniczego, w porozumieniu z Biurem Prawnym;

8) załatwianie wszelkich innych spraw, związanych z działalnością górnictwa pod terenami kolejowymi.

§ 3.

W D.O.K.P. Katowice z zakresu czynności Działu Podtorza i Mostów w Wydziale Drogowym wyłącza się sprawy wymienione w § 10 ust. (2) pkt. 5) przepisów o podziale czynności w D.O.K.P. (Dz. Urz. M. K. z 1934 r. Nr 9 poz. 54).

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1945 r.

Nr 11 — 110/9/45.

114

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 7 września 1945 r. o pisaniu wielkich i małych liter w aktach urzędowych.

Opierając się na przepisach, wydanych przez Akademię Umiejętności (Pisownia Polska wyd. XI z 1936 r.), oraz na wskazówkach Komisji Językowej M.K. (A 14 z 1939 r.), Ministerstwo Komunikacji daje następujące wyjaśnienia co do pisania wielkich i małych liter:

1. Rzeczowniki i przymiotniki w nazwach własnych, odnoszących się do określonego państwa, władzy, urzędu, zakładu, organizacji, stowarzyszenia itp. pisze się wielką literą np.: Rzeczpospolita Polska, Polskie Koleje Państwowe, Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Szczecinie, Departament Ruchu Kolejowego M.K., Oddział Drogowy Warszawskiej D.O.K.P., Związek Zawodowy Pracowników P.K.P. Jeżeli natomiast nazwy te występują jako wyrazy pospolite, pisze się je małymi literami np. dyrekcja okręgowa kolei państwowych, oddział drogowy itp.

2. Tytuły służbowe pisze się małymi literami np. dyrektor kolei państwowych, naczelnik służby, kontroler ruchu, zawiadowca stacji.

3. W tytułach służbowych związanych z urzędami pisze się pierwszy wyraz małą literą, dalsze tylko wtedy, gdy stanowią pełny tytuł danego urzędu np. kontroler Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Lublinie, wicedyrektor kolei państwowych.

4. Rzeczowniki i przymiotniki w tytułach służbowych, do których się zwraca w korespondencji, pisze się wielką literą np.: Do Naczelnika Oddziału Ruchu w . . . .

5. W tytułach przepisów, statutów organizacyjnych, regulaminów i instrukcyj przytaczanych w tekście, wielką literę należy pisać tylko na początku pierwszego wyrazu, jeżeli przy tym tytuł jest długi, to dla odróżnienia go od tekstu należy tytuł ująć w cudzysłów; np.: „Przepisy o przejazdach i przewozach ulgowych dla pracowników kolejowych i ich rodzin".

Nr 11 — 86/1/45.

DZIAŁ FINANSOWY.

115

Zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 11 sierpnia 1945 r. o uzupełnieniu schematu zarachowania wpływów i rozchodów w Dz. 2 przedsiębiorstwa P. K. P.

Ministerstwo Komunikacji wprowadza niniejszym do schematu zarachowania wpływów i rozchodów przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe", w Dziale 2 „Eksploatacja Kolei", następujące uzupełnienia:

1. W § 1 „Płace", rozdziałów od 1 do 8 otwiera się pozycję 1.a. „Dodatki lokalne". Do § 1.a. „Różne świadczenia osobowe", rozdziałów: 1, 1A, 2, 3C, 3D, 3E, 4A, 5, 6A, 6C, 6D, 6E, 7 i 8 wprowadza się pozycję 4 „Premie", w rozdziale zaś 10 „Koleje wąskotorowe", w §§ 1 do 6 otwiera się pozycję 4.a. „Premie".

2. Celem ujęcia wydatków na aprowizację i zaopatrywanie pracowników P.K.P., otwiera się w rozchodach schematu zarachowania nowy rozdział budżetowy 8A „Służba Aprowizacji i Zaopatrywania", z podziałem na paragrafy i pozycje dla wydatków osobowych i rzeczowych, a mianowicie:

Dział	Rozdział	Paragraf	Pozycja	Rozchody	Objaśnienia
2	8A			Służba aprowizacji i zaopatrywania	
		1		Płace	Do par. 1. Tu należy zarachowywać wydatki na płace pracowników miesięcznie i dziennie płatnych zajętych w ośrodkach aprowizacji, służbowych punktach rozdzielczych i stołówkach, z wyjątkiem wynagrodzeń robotników i pracowników fizycznych zajętych przy załadowywaniu, przeładowywaniu i wyładowywaniu towarów oraz wynagrodzeń pracowników przedsiębiorstw pomocniczych.
			1	Uposażenie zasadnicze	
			1a	Dodatki lokalne	
			2	„ funkcyjne	
			3	„ służbowe	
			4	„ wojenne	
			5	„ rodzinne	
			6	Opłaty ubezpieczeniowe	
		1a		Różne świadczenia osobowe	
			2	Koszty podróży i diety	Do poz. 2. Koszty podróży i diety, oraz koszty przesiedlenia i ryczałty pracowników opłacanych z § 1.
			3	Umundurowanie	Do poz. 3. Pełne koszty umundurowania służbowego przysługującego pracownikom przedsiębiorstwa P.K.P. na zasadach obowiązujących przepisów.
		2		Koszty ogólne	
			1	Rozchody kancelaryjne	Do poz. 1. Tu należy zarachowywać koszty opłat telefonicznych, telegraficznych, pocztowych, bankowych, dalej koszty druków manipulacyjnych, materiałów i przyborów kancelaryjnych oraz czasopism.
			2	Opał, światło i utrzymanie porządku	Do poz. 2. Koszty węgla, koksu oraz podpałki, koszty oświetlenia i utrzymania porządku w biurach, magazynach i stołówkach.
			3	Utrzymanie i wymiana inwentarza	Do poz. 3. Tu należy zarachowywać wydatki na utrzymanie zdatnego do użytku i wymianę zużytego inwentarza w biurach magazynach i stołówkach.
		3		Koszty przewozu i robót fizycznych	Do par. 3. Koszty przewozu własnymi i obcymi środkami lokomocji oraz koszty robocizny personelu własnego i obcego zatrudnionego przy naładunku, przeładunku i wyładunku produktów żywnościowych i zaopatrywania.
		4		Koszty magazynowania	Do par. 4. Czynsze za magazyny, koszty robocizny, przy przyjmowaniu, ważeniu, sortowaniu, konserwowaniu i wydawaniu produktów żywnościowych i zaopatrzeniowych, oraz koszty materiałów, jak środki zapobiegawcze psuciu się towarów; poza tym koszty opakowania, sznurka, dekstryny i t. p.
		5		Wydatki na dodatkową aprowizację pracowników	Do par. 5. Dopłaty Zarządu P.K.P. na polepszenie wyżywienia pracowników w stołówkach, oraz wydatki na zakup t. zw. suchego prowiantu wydawanego bezpłatnie pracownikom P.K.P. na zasadach specjalnych zarządzeń.

3. W § 11 rozdziału 2 wpływów „Przedsiębiorstwa pomocnicze", otwiera się pozycję 3 „Przedsiębiorstwa pomocnicze służby Aprowizacji i Zaopatrywania", na którą należy zarachowywać wpływy i rozchody tych przedsiębiorstw analogicznie, jak to ma miejsce przy przedsiębiorstwach pomocniczych (elektrowniach i nasycalniach).

4. Równocześnie dla zarachowywania ewentualnych niedoborów przedsiębiorstw, po-

mocniczych otwiera się w rozdziale 9 rozchodów § 19. „Dopłaty do przedsiębiorstw pomocniczych" z podziałem na pozycje 1. „Elektrownie", 2. „Nasycalnie" i 3. „Przedsiębiorstwa pomocnicze służby Aprowizacji i Zaopatrywania".

5. Dla ujęcia wpływów Służby Aprowizacji i Zaopatrywania, jak nadwyżki ze sprzedaży kart żywnościowych itp. otwiera się w § 15 „Różne wpływy" rozdziału 2, pozycję 2.a. „Wpływy Służby Aprowizacji i Zaopatrywania".

Nr KF — 2b/707/45.

DZIAŁ HANDLOWO-TARYFOWY.

116

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 18 sierpnia 1945 r. o zmianie okólnika o odpowiedzialności kolei przy dostawie przesyłek.

W okólniku Kierownika Resortu Komunikacji, Poczt i Telegrafu, z dnia 21 grudnia 1944 r. o nieponoszeniu odpowiedzialności przy dostawie przesyłek (Dz. Urz. M.K. z 1945 r. Nr 3, poz. 21) wykreśla się pkt 2).

Nr III 4 — 02/2/45.

DZIAŁ RUCHU KOLEJOWEGO.

117

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 1 sierpnia 1945 r. o zamykaniu i zmniejszaniu zakresu czynności stacji kolei państwowych.

1. Ze względu na dotkliwy brak personelu wykwalifikowanego w liniowej służbie ruchu oraz z uwagi na konieczność prowadzenia oszczędnościowej racjonalnej eksploatacji — Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych dokładnie zbadają potrzeby prowadzenia ruchu na liniach kolejowych własnych okręgów, celem uzyskania oszczędności przez ewentualne zamknięcie stacji i przystanków dla ruchu technicznego, w zależności od frekwencji podróżnych i obrotu towarowego, zamknięcie mijanek, ograniczenie ruchu w porze nocnej lub dziennej, a nawet w pewnych dniach tygodnia itp. Przy badaniach należy **ogólnie** kierować się wskazówkami zawartymi w dwóch zarządzeniach Ministra Komunikacji z dn. 25.XI 1937 r., ogłoszonych w Dz. Urz. M.K. Nr 62 poz. 525 i poz. 526.

2. Ust. (1). Zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 25.XI 1937 r. ogłoszone w Dz. Urz. M.K. Nr 62 poz. 525 zmieniam o tyle, że kompetencje co do wydawania pozwoleń na zamykanie istniejących stacji i zmniejszanie zakresu czynności przewozowych stacji przekazuję aż do odwołania dyrektorom kolei państwowych.

3. Wobec powyższego Dyrekcje będą nadsyłały wykazy stacji zamkniętych i o zmniejszonym zakresie czynności do wiadomości Departamentu Ruchu Kolejowego oraz zawiadamiały Departament Handlowo - Taryfowy M. K., w myśl ustępu (6) powołanego wyżej zarządzenia Ministra Komunikacji.

Nr IV 4 — 303/1/45.

DZIAŁ MECHANICZNO-KOLEJOWY.

118

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 sierpnia 1945 r. o wydaniu „Instrukcji o nadzorze nad wagami i odważnikami na Polskich Kolejach Państwowych".

W porozumieniu z Dyrektorem Głównego Urzędu Miar zatwierdzam z mocą obowiązującą od dnia 14 sierpnia 1945 r. na Polskich Kolejach Państwowych „Instrukcję o nadzorze nad wagami i odważnikami na Polskich Kolejach Państwowych".

Główny Urząd Miar jednocześnie wydaje zarządzenie stosowania tej instrukcji przez wszystkie podległe mu urzędy miar.

Z dniem wejścia w życie Instrukcji niniejszej traci moc oobwiązującą Tymczasowa Instrukcja w przedmiocie nadzoru nad wagami i odważnikami na Polskich Kolejach Państwowych zatwierdzona rozporządzeniem Ministra Kolei Żelaznych z dnia 1.V 1923 r. (Dz. Urz. M.K. Nr 14 poz. 46).

Nr VI — 342/3/45.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 20 sierpnia 1945 r.

INSTRUKCJA

o nadzorze nad wagami i odważnikami na Polskich Kolejach Państwowych

Zasady ogólne

1. Wagi i odważniki, używane na Polskich Kolejach Państwowych, muszą być w myśl postanowień art. 14-go dekretu o miarach z dn. 8.II 1919 r. (Dz. U.R.P. z r. 1928 Nr 72 poz. 661) legalne, legalizowane i rzetelne, tj. co do konstrukcji, materiału i oznaczeń odpowiadać przepisom o warunkach legalizowania, wydanym przez Główny Urząd Miar, i posiadać ważną cechę legalizacyjną, a ich uchybienia nie mogą przekraczać granic uchybień obiegowych, ustanowionych odpowiednim rozporządzeniem, wydanym na podstawie art. 11 dekretu o miarach.

Okres ważności cechy legalizacyjnej

2. Okres ważności cechy legalizacyjnej składa się z okresu zasadniczego i okresu ulgo-

wego. Zasadniczy okres ważności cechy legalizacyjnej dla wag i odważników trwa dwa lata, licząc od dnia 1-go stycznia tego roku, w którym legalizację dokonano. Okres ulgowy ważności cechy dla wyszczególnionych wyżej rodzajów narzędzi mierniczych trwa rok po upływie okresu zasadniczego i nie później — niż w ciągu tego roku narzędzie miernicze należy zgłosić do legalizacji następczej.

Po upływie okresu ulgowego ważność cechy legalizacyjnej wygasa i narzędzie miernicze staje się nielegalizowane.

3. Przed upływem okresu ważności cechy legalizacyjnej legalizacja traci swą ważność, jeżeli zachodzi jeden z następujących przypadków:

a) cechę unieważniono (skasowano);
b) stała się nieczytelną;
c) na narzędziach mierniczych, na których cechę legalizacyjną nałożono na plombie — gdy skrzynkę, zamknięcie (drut, listewka itp.) lub plombę naruszono;
d) narzędzie miernicze uszkodzono tak, że niezdolne jest do spełniania należycie swego przeznaczenia.

4. Wagi i odważniki, na których cecha legalizacyjna utraciła swą ważność, oraz te, które stały się nierzetelne, należy wycofać z użycia aż do ponownego zalegalizowania.

5. Niezależnie od periodycznej legalizacji następczej, wagi należy legalizować po każdorazowej naprawie.

Legalizacja nowych wag i odważników

6. Nowe wagi przenośne i odważniki użytkowe należy nabywać od dostawców już legalizowane (z ważną cechą legalizacyjną).

7. Legalizacji nowonabytych wag fundamentowanych należy dokonywać po ustawieniu ich na miejscu, a przed oddaniem do użytku. Należy żądać od dostawcy oddania takich wag w stanie legalizowanym, a w umowach, zawieranych z nimi, zastrzegać należy, że będą oni ponosili wszelkie koszty, wynikające z ewentualnego ich „zbrakowania" przez Urząd Miar.

Legalizacja następcza (periodyczna) wag i odważników

8. Pożądane jest, ażeby wagi, znajdujące się w obrębie jednego odcinka wagowego, dla ułatwienia ich legalizacji następczej (periodycznej) posiadały cechę legalizacyjną z tego samego roku.

9. Legalizacji następczej wag i odważników kolejowych dokonywują Urzędy Miar stałe lub objazdowe na koszt P.K.P., przy dostarczeniu przez P.K.P. wszelkich potrzebnych przyborów pomocniczych, środków przewozowych i siły roboczej.

10. W sprawie terminu i szczegółów, dotyczących zamierzonego legalizowania, każda dyrekcja okręgowa kolei państwowych corocznie winna się zawczasu porozumieć z odpowiednim okręgowym urzędem miar.

Okręgowe urzędy miar przesyłać będą właściwym dyrekcjom okręgowym kolei państwowych plany podróży objazdowych urzędów miar w celu wykorzystania ich przez jednostki służbowe P.K.P.

11. Okręgowy urząd miar winien wskazać zainteresowanej dyrekcji okręgowej kolei państwowych rodzaj i ilość przyborów pomocniczych, potrzebnych do sprawdzania wag, podlegających legalizacji.

Przybory do sprawdzania wag i ich uwierzytelnianie

12. Przybory, mające służyć do sprawdzania wag kolejowych (odważniki do sprawdzania wag, wagony tarowe itp.) należy zamawiać przez P.K.P. według wzorów i projektów, zaaprobowanych przez Główny Urząd Miar. Przybory te powinien uwierzytelniać okręgowy urząd miar przynajmniej raz do roku przed rozpoczęciem następczej legalizacji wag kolejowych.

13. O terminie uwierzytelniania wagonu tarowego dyrekcja okręgowa kolei państwowych zawiadamia zawczasu okręgowy urząd miar, który deleguje urzędnika legalizacyjnego dla dokonania sprawdzenia w obecności przedstawiciela danej dyrekcji okręgowej k. p.

Określoną przy sprawdzaniu masę (ciężar) wagonu tarowego oraz numer wagonu należy zaprotokułować w świadectwie uwierzytelnienia, podpisanym przez urzędnika legalizacyjnego i przedstawiciela dyrekcji okręgowej k. p., przy czym wagon należy opatrzyć cechą i plombami urzędu miar.

Świadectwo wymienione należy okazywać urzędnikom legalizacyjnym przy każdym użyciu odnośnego wagonu tarowego.

Wagi po okupancie

14. Wagi nielegalne, pozostałe po okupantach, można po porozumieniu się P.K.P. z właściwymi okręgowymi urzędami miar pozostawić do dalszego użytku, jeżeli okażą się dokładne w granicach uchybień dopuszczalnych dla wag legalnych tejże nośności.

W razie potrzeby pierwszej gruntownej naprawy, wagi te należy doprowadzić do stanu legalnego lub wycofać z użycia i na ich miejsce nabyć nowe wagi legalne.

15. Wagi bagażowe systemów niedozwolonych w innych gałęziach obrotu publicznego (sprężynowe, uchylne itp.) winien legalizować urząd miar corocznie.

Zgłoszenia do legalizacji

16. Zgłoszenia wag do legalizacji na miejscu ich ustawienia dyrekcje okręgowe k. p. kierują zasadniczo do właściwych okręgowych urzędów miar z takim obliczeniem, aby zgłoszenia te okręgowy urząd miar otrzymał co najmniej na 3 dni przed terminem legalizacji. W razie nie przybycia urzędnika legalizacyjnego w wyznaczonym terminie, wagi można używać w stanie nielegalizowanym aż do czasu przybycia tego urzędnika.

17. Dla usprawnienia legalizacji dyrekcje okręgowe kolei państwowych mogą upoważnić kierowników poszczególnych ruchomych warsztatów (kierowników brygad) naprawy wag do zgłaszania wyremontowanych przez nie wag bezpośrednio do pobliskich obwodowych (miejscowych urzędów miar) przy czym właściwość miejscowa okręgowych i obwodowych urzędów miar może nie być brana pod uwagę. Zgłoszenie takie, poza formalnym wnioskiem na piśmie, należy uzupełnić za pomocą porozumienia osobistego lub telefonicznego z właściwym urzędem miar, który może przyjęcia zgłoszenia odmówić i skierować zgłaszającego do właściwego okręgowego urzędu miar.

18. Jeżeli waga wagonowa, zgłoszona do legalizacji po naprawie, zostanie w wyniku sprawdzenia przez urząd miar „zbrakowana", to po dokonaniu naprawy uzupełniającej można ją ponownie zgłosić do legalizacji tylko do tego urzędu, który uprzednio wagę te „zbrakował".

Opłaty za legalizację

19. Opłaty za legalizowanie wag i odważników użytkowych, za uwierzytelnianie wagonów tarowych i odważników do sprawdzania wag, oraz za czynności urzędnika legalizacyjnego poza urzędem miar uiszczać należy według norm, ustalonych odpowiednimi rozporządzeniami o opłatach za legalizację narzędzi mierniczych i o opłatach za czynności urzędów miar inne, niż legalizacja narzędzi mierniczych.

Opłaty za legalizowanie względnie uwierzytelnianie i opłatę dodatkową za czynności urzędnika legalizacyjnego poza urzędem P.K.P. opłacają po każdorazowym ukończeniu danej czynności przez urząd miar.

Rewizje

20. Wszystkie wagi kolejowe winny być sprawdzane przez fachowych pracowników P.K.P., nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy.

21. Prawo dokonywania w każdym czasie rewizji wag i odważników kolejowych przysługuje urzędnikom legalizacyjnym, upoważnionym do tego przez okręgowy urząd miar. W razie, gdy urzędnik, dokonywujący rewizji, uzna za konieczne dokonanie sprawdzenia, dyrekcja okręgowa k. p. nie odmówi dostarczenia odpowiednich przyborów.

22. Rewizje i sprawdzenia, o których mowa w ust. 21, powinny odbywać się w obecności przedstawiciela właściwej dyrekcji okręgowej k. p. i o wynikach ich należy spisać protokuł w dwóch egzemplarzach, z których jeden przeznacza się dla dyrekcji, drugi dla okręgowego urzędu miar.

Ekspertyzy

23. W sprawach nieporozumień, zachodzących między P.K.P. i ich klientami z powodu niedokładności narzędzi mierniczych, orzeczenie właściwego okręgowego urzędu miar ma znaczenie decydujące.

Koszty związane z dokonaniem ekspertyzy, uiszcza urzędowi miar strona, która zażądała jej dokonania.

119

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 17 sierpnia 1945 r. o wydaniu „Instrukcji dla maszynisty parowozowego".

Niniejszym zatwierdzam „Instrukcję dla maszynisty parowozowego", która ukaże się w osobnym wydaniu.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dn. 1 listopada 1945 r. Z tym dniem traci moc obowiązującą „Instrukcja dla maszynisty parowozowego", zatwierdzona zarządzeniem Ministra Kolei Żelaznych z dnia 4 kwietnia 1919 r.

Nr RT 60/17/45.

DZIAŁ DRÓG KOŁOWYCH.

120

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 22 sierpnia 1945 r. w sprawie nieruchomości drogowych powiatowych zarządów drogowych.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Komunikacji, że w szeregu wypadków nieruchomości, stanowiące przynależność drogową, a więc budynki, mieszczące lokale biur powiatowych zarządów drogowych, garaże, magazyny, szopy, koszarki itp. są zajmowane ze szkodą interesów drogowych, na pomieszczenia biur i magazynów, bądź na lokale mieszkalne urzędów i instytucji, nic z administracją drogową nie mających wspólnego.

Ponieważ dla pełnego rozwoju robót drogowych w terenie wymienione nieruchomości, stanowiące przynależność drogową, są niezbędne dla prac administracji drogowej, proszę Obywateli Wojewodów o wydanie podległym starostom powiatowym i grodzkim zarządzenia, zabraniającego na przyszłość zajmowania nieruchomości drogowych bez zgody kierownika powiatowego zarządu drogowego.

W wypadkach, gdy istnieje rozbieżność zdań między starostą powiatowym czy grodzkim, a kierownikiem powiatowego zarządu drogowego co do prawa posiadania i dysponowania nieruchomością, sprawa winna być skierowana do urzędu wojewódzkiego celem wydania decyzji na podstawie opinii wydziału komunikacyjnego urzędu wojewódzkiego.

Co się tyczy budynków drogowych już zajętych przez inne urzędy, również ich sprawy należy przekazać wydziałom komunikacyjnym do zaopiniowania i zwrócić powiatowym zarządom drogowym te budynki, co do których wydział ten wypowie się za koniecznością zwrotu.

W wypadkach wyjątkowych, w których osiągnięcie porozumienia byłoby niemożliwym proszę o skierowanie sprawy do decyzji Ministerstwa Komunikacji.

Nr IX U—2662/45.

121

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 4 września 1945 r. w sprawie wypłaty należności z czasów okupacji i z przed wojny.

Moc obowiązującą pkt 2) okólnika Ministerstwa Komunikacji z dnia 21 czerwca 1945 r. w sprawie wypłaty należności z czasów okupacji niemieckiej i sprzed wojny (Dz. Urz. M.K. Nr 9 poz. 77) zawiesza się do odwołania.

W związku z powyższym należy wstrzymać wypłaty z tytułu należności za przedwojenne dostawy i roboty, wykonane dla Ministerstwa Komunikacji i podległych mu jednostek.

Nr IX U 3525/1.

DZIAŁ LOTNICTWA CYWILNEGO.

122

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 marca 1945 r. o utworzeniu pomocniczego przedsiębiorstwa lotniczego „Lotnicze Warsztaty Doświadczalne"

Na podstawie art. 8 ust. (2) lit. e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69 poz. 437 zarządzam co następuje:

§ 1.

Przy Ministerstwie Komunikacji tworzy się pomocnicze przedsiębiorstwo lotnicze pod nazwą „Lotnicze Warsztaty Doświadczalne", zwane w dalszych paragrafach w skróceniu „L.W.D."

§ 2.

Przedmiotem „L.W.D." jest:
1) prowadzenie prac doświadczalnych i studiów nad sprzętem lotniczym;
2) wykonywanie prototypów oraz na zamówienie sprzętu seryjnego lotniczego.

§ 3.

„L.W.D." prowadzi gospodarkę na zasadach handlowych na podstawie planu finansowo-gospodarczego, zatwierdzonego przez Ministra Komunikacji.

§ 4.

Kierownika „L.W.D." mianuje Minister Komunikacji.

Organizację wewnętrzną „L.W.D." określi statut zatwierdzony przez Ministra Komunikacji.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1945 r.

Nr I 1 — 277/1/45.

Część C.

PRZEDRUKI.

123

Ustawa z dnia 22 lipca 1945 r. o ustanowieniu Narodowego Święta Odrodzenia Polski (przedruk z Dz. U. R. P. Nr 32 poz. 194).

Art. 1. Celem upamiętnienia po wsze czasy Odrodzenia Niepodległego i Demokratycznego Państwa Polskiego — dzień 22 lipca, jako dzień powstania Suwerennej władzy Narodu Polskiego, stanowić będzie Narodowe Święto Odrodzenia Polski.

Art. 2. Dzień 22 lipca jest wolny od pracy.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 22 lipca 1945 r. Równocześnie traci moc ustawa z dnia 23 kwietnia 1937 r. o Święcie Niepodległości (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 255).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka - Morawski
Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski
w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Szyszko
Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin
Minister Spraw Zagranicznych:
Wincenty Rzymowski
Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik
Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz
Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski
w/z Minister Przemysłu:
Ciszewski
Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski
w/z Minister Poczt i Telegrafów:
Roman Pallasch
Minister Lasów:
Stanisław Tkaczow
w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej
Edmund Giebartowski
Minister Oświaty:
Czesław Wycech
Minister Kultury i Sztuki:
Władysław Kowalski.
Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski
Minister Odbudowy Kraju:
Michał Kaczorowski
Minister Informacji i Propagandy:
Stefan Matuszewski
Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski
w/z Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Z. Wyrozembski

124

Zarządzenie Ministrów Odbudowy i Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej z dnia 19 lipca 1945 r. o podziale wydziałów komunikacyjno-budowlanych w urzędach wojewódzkich na wydziały odbudowy i wydziały komunikacyjne (przedruk z Monitora Polskiego Nr 18 poz. 59).

Na podstawie art. art. 35 i 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555 z 1936 r.) i § 39 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 611) zarządza się co następuje:

§ 1.

Z zakresu działania wydziałów komunikacyjno - budowlanych w urzędach wojewódzkich wydziela się sprawy, należące do oddziałów budowlanych, a w szczególności sprawy: nadzoru budowlanego, nadzoru nad wykonywaniem zawodu kierownika robót budowlanych, odbudowy, budowy i rozbudowy osiedli, budowy i konserwacji budynków państwowych, ogólnego zarządu nieruchomościami państwowymi, techniki sanitarnej, grobownictwa wojennego, nadzoru pod względem techniczno-budowlanym nad zakładami i urządzeniami użyteczności publicznej, nadzoru nad przedsiębiorstwami budowlanymi i rzemiosłem budowlanym, sprawy organizacji produkcji materiałów budowlanych i elementów budowlanych dla potrzeb miejscowych i sprawy polityki budowlanej, terenowej, osiedleńczej i mieszkaniowej.

§ 2.

Dla spraw wydzielonych w p. 1 tworzy się w każdym urzędzie wojewódzkim wydział o nazwie: „Wydział Odbudowy" (znak Odb.), pozostałe zaś sprawy z zakresu działania dotychczasowego wydziału komunikacyjno-budowlanego załatwiane będą w wydziale, który otrzymuje nazwę: „Wydział Komunikacyjny" (znak Kom.).

§ 3.

Wydziały odbudowy powinny przejąć od dotychczasowych wydziałów komunikacyjno-budowlanych personel i akta oddziałów budowlanych w terminie do dnia 31 lipca 1945 r.

Minister Odbudowy:
(—) Michał Kaczorowski

Minister Komunikacji:
(—) Jan Rabanowski

Minister Administracji Publicznej:
(—) Dr. Władysław Kiernik.

125

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 28 lipca 1945 r. o ustanowieniu przymusowego zarządu państwowego nad kolejami elektrycznymi w Zagłębiu Śląsko-Dąbrowskim (przedruk z Monitora Polskiego Nr 21 poz. 66).

Na zasadzie art. 2 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 437) oraz art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustanawia się Przymusowy Zarząd Państwowy nad następującymi elektrycznymi kolejami użytku publicznego, znajdującymi się na terenie województwa śląsko-dąbrowskiego:

1) normalnotorową Dąbrowa Górnicza — Będzin — Sosnowiec i Będzin — Czeladź, stanowiącą własność Spółki Akc. „Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim";

2) elektrycznymi, eksploatowanymi przez Spółkę Akc. „Śląskie Kolejki" w Katowicach.

§ 2.

Zarządcą państwowym nad wymienionymi wyżej kolejami ustanawia się Ministerstwo Komunikacji (Departament Ogólny), który powoła dla tych kolei jeden wspólny Zarząd Kolei Elektrycznych Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego, składający się z dyrektora eksploatacyjnego tych kolei, mianowanego przez Ministra Komunikacji, dwóch przedstawicieli Ministerstwa Komunikacji, jednego przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego Śląsko - Dąbrowskiego oraz dwóch przedstawicieli pracowników tych kolei, wyznaczonych przez Ministra Komunikacji.

§ 3.

Zarząd Państwowy sprawowany będzie, zgodnie z postanowieniami dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67), z uwzględnieniem późniejszych zmian, oraz postanowieniami instrukcji dla państwowych zarządów nad kolejami.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie rozporządzenia i zarządzenia sprzeczne z niniejszym zarządzeniem, a w szczególności p. 1 § 1 zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 marca 1945 r. (Monitor Polski Nr 1, poz. 3).

Minister Komunikacji:
(—) J. Rabanowski.

126

Okólnik Nr 47 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 września 1945 r. (przedruk z Monitora Polskiego Nr 24).

Celem ujednostajnienia trybu dokonywania ogłoszeń urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych zarządzam co następuje:

1. Wszelkie ogłoszenia i reklamy urzędów instytucji i przedsiębiorstw państwowych, jak również instytucji, pozostających pod zarządem państwowym (ogłoszenia o przetargach, ogłoszenia o likwidacjach, obwieszczenia skarbowe i sądowe, reklamy wyrobów przemysłowych), podlegające ogłoszeniu w prasie, należy kierować wyłącznie za pośrednictwem Biura Ogłoszeń P. A. P. „Polpress".

2. Zlecenia ogłoszeniowe do wszystkich wydawnictw codziennych i periodycznych w kraju i zagranicą kierować należy bezpośrednio do Biura Ogłoszeń P. A. P. „Polpress", mieszczącego się w Warszawie, ul. Pierackiego 11, lub do referatów Biura Ogłoszeń P. A. P. „Polpress" w Łodzi, ul. Piotrkowska 133; w Krakowie, Rynek Kleparski 4; w Lublinie, ul. Spokojna 4; w Katowicach, ul. Jana 11; w Bydgoszczy, ul. Libelta 4; w Poznaniu, ul. Pierackiego 8; w Olsztynie, Gmach Województwa; w Sopocie, ul. Książąt Mazowieckich 4/6; w Koszalinie, Gmach Województwa.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski.

127

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 4 września 1935 r. o zakresie działania Ministerstwa Komunikacji i organów P. K. P. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy (przedruk z Dz. Urz. M. K. Nr 33 poz. 180).

§ 1.

Sprawy bezpieczeństwa pracy na PKP z punktu widzenia technicznego należą w Ministerstwie Komunikacji do zakresu działania właściwych departamentów, a w dyrekcjach okręgowych kolei państwowych — do wydziałów.

§ 2.

Zakres działania Biura Sanitarno-Kolejowego w Ministerstwie Komunikacji w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy na PKP jest następujący:

1. badanie warunków pracy na PKP z punktu widzenia higieny i bezpieczeństwa,

2. opracowywanie przepisów i zarządzeń oraz naczelny nadzór nad higieną pracy,

3. inicjowanie i uzgadnianie projektów przepisów bezpieczeństwa pracy ze stanowiska lekarskiego,

4. naczelny nadzór nad wykonywaniem przepisów i zarządzeń w sprawach bezpieczeństwa pracy, niezależnie od nadzoru sprawowanego przez właściwe departamenty Ministerstwa,

5. prowadzenie rejestracji i statystyki w dziedzinie higieny i bezpieczeństwa pracy oraz oświetlanie wypadków kolejowych z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy.

§ 3.

Zakres działania wydziałów sanitarnych D.O.K.P. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na P.K.P. jest następujący:

1. badanie warunków pracy z punktu widzenia higieny i bezpieczeństwa w myśl wskazówek M.K.,

2. składanie Ministerstwu Komunikacji wniosków co do uzupełnienia lub zmiany przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy i opracowywanie na zlecenie Ministerstwa projektów z tej dziedziny,

3. nadzór nad warunkami pracy personelu,

4. zbieranie danych statystycznych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, w myśl wytycznych M.K.

§ 4.

Wszyscy kontrolerzy dyrekcyjni obowiązani są przy dokonywaniu kontroli na miejscu kontrolować także wykonywanie przepisów i zarządzeń z dziedziny bezpieczeństwa pracy i składać o swych spostrzeżeniach sprawozdania właściwym naczelnikom służb.

§ 5.

Zakres działania naczelników oddziałów (oddziałów) kolei państwowych w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy pozostaje niezmieniony.

§ 6.

Odpowiedzialność bezpośrednia za bezpieczeństwo i higienę pracy na PKP spoczywa na zwierzchnikach służbowych, bezpośrednich i wyższych.

§ 7.

Bezpośrednie czuwanie nad przestrzeganiem higieny pracy na PKP należy do zakresu działania lekarzy rejonowych.

§ 8.

Dla spraw bezpieczeństwa pracy winni być ustanowieni w rzeczowo właściwych departamentach MK i w wydziałach DOKP łącznicy, którzyby pozostawali w bezpośredniej styczności z właściwymi organami sanitarnymi (w Ministerstwie Komunikacji z odnośnym referentem Biura Sanitarno-Kolejowego, w DOKP z wydziałami sanitarnymi).

§ 9.

W związku z postanowieniami poprzednich paragrafów przeprowadza się następujące uzu-

pełnienia i zmiany w przepisach o organizacji MK, DOKP i oddziałów kolei państwowych:

A) w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 30 marca 1933 r. o szczegółowym podziale czynności w Ministerstwie Komunikacji (Dz. Urz. MK Nr 7, poz. 59):

1. W § 6 (III 1) i w§ 7 (IV 1) wstawia się nowy pkt. „14/", w § 7 (IV 4) nowy pkt. „26", w § 8 (V 1) nowy pkt. „19/" i w § 9 (VI 1) nowy pkt. „22/" o brzmieniu następującym:

1. „sprawy bezpieczeństwa pracy w podległych(łej) służbach(bie) z punktu widzenia technicznego, w porozumieniu z Biurem Sanitarno-Kolejowym";

2. w § 15, pkt. 6) otrzymuje brzmienie następujące:

„sprawy higieny pracy na PKP i sprawy bezpieczeństwa pracy na PKP z punktu widzenia lekarskiego".

B) w Statucie organizacyjnym DOKP (Dz. Urz. M. K. Nr 9, poz. 54 z 1934 r.)

3 w § 16 po ust. 4 kończącym się słowami: „i osobne zarządzenia", wstawia się nowy ustęp o brzmieniu następującym:

„Kontrolerzy są obowiązani w czasie dokonywanej kontroli na miejscu kontrolować także wykonywanie przepisów i zarządzeń z dziedziny bezpieczeństwa pracy na PKP".

C) w przepisach o podziale czynności w DOKP (Dz. Urz. MK Nr 9, poz. 54 z 1934 r.):

4. w § 6 w ust. (1) po pkcie 1) wstawia się nowy pkt. „1a)" o brzmieniu następującym:

„sprawy bezpieczeństwa pracy z punktu widzenia technicznego, w porozumieniu z wydziałem sanitarnym";

5. w § 13. w ust. (2) pkt. 15) otrzymuje brzmienie następujące:

„sprawy higieny i bezpieczeństwa pracy w okręgu z punktu widzenia lekarskiego, w myśl wytycznych i wskazówek M.K.".

§ 10.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr S 3—6/3/45

Kącik językowy.

Szyk wyrazów — rzeczowniki i przymiotniki.

W korespondencji urzędowej a nawet w przepisach zdarzają się często błędy w uszykowaniu rzeczowników i przymiotników. Przypomina się więc, że przymiotnik kładziemy w języku polskim przed rzeczownikiem, jeśli oznacza **cechę przypadkową** przedmiotu (rzeczownika), np. zaletę lub wadę, ułomność, rozmiary, kształt, barwę, materiał, położenie itp., lecz nie stanowi jego istoty, nie tkwi w samej nazwie rzeczownikowej; mówimy więc: piękny język, ciężka praca, dobry człowiek, zły pracownik, biała ściana, ciemna ulica, zdrowa myśl, kulawy starzec, przeważna część, nowa ustawa, walne zebranie, głęboki dół, pobliski las, na drugim piętrze, na całym świecie, na lewym brzegu Wisły.

Jeżeli natomiast przymiotnik wyraża **cechę gatunkową** przedmiotu tj. jeżeli stanowi osobny gatunek przedmiotów wyrażonych przez rzeczownik, czyli tworzy wraz z rzeczownikiem właściwą nazwę osobnego gatunku (określenie przymiotnikowe łączy się ściśle z samym przedmiotem w jedno pojęcie), wtedy kładziemy przymiotnik po rzeczowniku, podobnie jak w języku łacińskim i francuskim, np. biegun północny, Morze Czarne, Azja Mniejsza, Państwa Skandynawskie, praca fizyczna, ulica Świętokrzyska, pracownik kolejowy, służba drogowa, bank handlowy.

Szczególnie pamiętać należy, że przymiotniki na ski utworzone od nazwy kraju lub miejscowości oraz przymiotniki — w terminach naukowych zawsze się kładą po rzeczowniku, np. język polski, krajobraz włoski, elektryczność dodatnia, kwas borny, prawo kolejowe.

Adres Redakcji i Administracji:
Ministerstwo Komunikacji Warszawa, Chałubińskiego 4.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Prenumerata kwartalna wynosi zł 40.

Nr 1128 — Graficzna Spółdz. Pracy „Grochów", Grochowska 191. **Cena 8 zł.**